

Projektbeskrivelse

Lokaliseringsplanlægning af landbrugsbyggeri

- et Realdania udviklingsprojekt i Ringsted Kommune

19-06.2007

Niels Helberg

1 Problemformulering

Udviklingsprojektet er et samarbejdsprojekt mellem Ringsted Kommune og COWI, afd. for Regional Udvikling, Strategi og Fysisk Planlægning.

Projektet indgår i Realdanias projekt "Fremtidens landbrugsbyggeri". Sideløbende med dette projekt søsættes to tilsvarende projekter i henholdsvis Randers/Favrskov kommuner og Ringkøbing-Skjern Kommune.

Projektet har følgende formål:

- 1.1 at udvikle planlægningsværktøjer i forbindelse med lokalisering af landbrugsbyggeri i kommuneplanen
- 1.2 at formulere forslag til, hvorledes lokaliseringen af landbrugsbyggeri kan indarbejdes i Ringsted Kommuneplan 2009
- 1.3 at præsentere generelle anbefalinger om, hvordan kommunerne kan arbejde med lokalisering af landbrugsbyggeri i kommuneplanlægningen.

Som en del af projektet, skal resultater og erfaringer udveksles løbende i erfa-workshops for parterne i de tre udviklingsprojekter.

Som en overbygning på de tre projekter iværksætter Realdania et udredningsarbejde, der nærmere skal afklare kommuneplanens kompetencer i forbindelse med lokalisering og udformning af landbrugsbyggeri uden for de udpegede, særligt værdifulde jordbrugsområder.

2 Metoder

Projektet gør brug af en række forskellige metoder:

- Litteraturstudier af relevante planer og rapporter, herunder en vurdering af hvilke hensyn og retningslinier, der tidligere er fastlagt i forbindelse med det åbne lands planlægning.
- Indsamling af relevant statistik via tilgængelige datakilder, herunder statistik vedrørende jordbrugerhvervet i Ringsted Kommune.
- GIS-baseret landskabskarakteranalyse med udgangspunkt i det arbejde, der allerede er igangsat i forvaltningen.

- Seminarer med nøglepersoner i form af lokale interessenter, der kan bidrage med nyttig viden og synspunkter på projektets problemstillinger og resultater.

3 Projektfaser

Projektet rummer følgende faser:

I. Litteraturstudier

Gennemgang og vurdering af eksisterende planmateriale m.v., herunder seneste landsplanredegørelse, Regionplan 2005 for Vestsjællands Amt, kommuneplanmateriale fra Ringsted Kommune, samt diverse relevante rapporter og projekter.

II. Dataindsamling, kortlægning og udpegning af delområder

På baggrund af de to første faser opstilles et program for dataindsamling og kortlægning. Fasen omhandler dels en indsamling af relevant landbrugsstatistik for Ringsted Kommune (antal brug fordelt på størrelse, art, beliggenhed m.v.) og dels en landskabelig vurdering baseret på eksisterende, tilgængelig kortlægning.

Regionplanens nuværende udpegning af særligt værdifulde jordbrugsarealer vil indgå i landskabsvurderingen, men i projektet vil vi også vurdere, hvilke kriterier kommunen kan og bør inddrage når disse arealer skal udpeges i kommuneplanen.

På baggrund heraf udvælges ét eller flere delområder, som i særlig grad er interessante for projektet. Delområderne, der skal være af en vis størrelse og rumme forskellige interesser, skal være karakteriseret ved to eller flere af følgende kendetegn:

- Landbrugsjord af høj kvalitet
- Værdifulde landskaber
- Intensiv husdyrproduktion på større ejendomme
- Intensiv planteavlsproduktion
- Ekstensiv landbrugsdrift, herunder hobbylandbrug, rideskoler m.v.
- Byudviklingsinteresser
- Kulturmiljøinteresser
- Naturinteresser

M.v.

III. Analyser og vurderinger

De udvalgte områder underkastes en nærmere kortlægning og analyse med udgangspunkt i en GIS-baseret landskabskarakteranalyse, der tager udgangspunkt i bl.a. forslaget til vejledning om landskabet i kommuneplanlægningen fra Skov- og Naturstyrelsen. Denne analyse foretages i et tæt samspil med det analysearbejde, som kommunen pt. gennemfører som en del af kommuneplanprocessen.

På baggrund heraf og en besigtigelse i områderne opstilles et forslag til checkliste for, hvilke hensyn der spiller ind ved lokalisering af landbrugsbyggeri i områderne samt et kortmateriale, der dels udpeger de mest sårbare områder, og dels de mest robuste områder i forhold til fremtidigt landbrugsbyggeri.

IV. Dialog med interessenter - følgegruppe

Det anses ikke for formålstjenligt og praktisk muligt med en bredere inddragelse af kommunens borgere i dette projekt. En bredere borgerinddragelse skal under alle omstændigheder finde sted, når "det er alvor", dvs. når eller hvis de foreslåede bestemmelser evt. indarbejdes i et politisk vedtaget forslag til kommuneplan.

I stedet inddrages en følgegruppe af eksterne interessenter i det samlede projektforsløb. Der sættes på en gruppe med ca. 10 deltagere, der repræsenterer forskellige interesser i det åbne land, herunder

- 3-4 repræsentanter for jordbrugserhvervene
- 2-3 repræsentanter for naturinteresser
- 2-3 repræsentanter for andre interesser, f.eks. friluftaktiviteter, landsbyinteresser m.v.

I løbet af projektperioden afholdes tre møder/seminarer med følgegruppen. På første møde (august 07) orienteres om projektets indhold og forventede resultater. På andet møde (nov./dec. 07) præsenteres nogle midtvejsresultater til diskussion, og på tredje møde (april/maj 08) præsenteres et samlet udkast til konklusioner og anbefalinger til diskussion.

Følgegruppens rolle er at følge og kommenterer projektforsløbet. Det kan dels berige projektet og dels bidrage til en lokal forankring af projektets problemstillinger.

V. Forslag til Ringsted Kommuneplan 2009

På baggrund af det samlede forløb udarbejdes et konkret forslag til bestemmelser og bemærkninger, der kan indarbejdes i kommuneplanen.

Bestemmelser og bemærkninger rummer dels de hensyn, der skal tilgodeses ved placering og udformning af landbrugsbyggeri, og dels en udpegning på kort af de arealer, som i særlig grad tilgodeses bestemmelserne.

Der kan være tale om følgende input:

- Et mindre afsnit i hovedstrukturen, som redegør for problemstillingen og beskriver de særlige forhold og hensyn, som skal ligge til grund for lokalisering af landbrugsbyggeri i Ringsted. Afsnittet kan evt. suppleres med nogle overvejelser omkring landbrugsbyggeriets udformning og fremtræden i landskabet.
- En eller flere generelle retningslinier med henvisning til områder, der afgrænses på et tilhørende kort.
- Konkrete bestemmelser i rammerne vedrørende lokalisering og udformning af landbrugsbyggeri til brug for den konkrete sagsbehandling i forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug, landzone-sager, m.v.
- Et afsnit i redegørelsen, der nærmere beskriver formålet med lokaliseringsbestemmelserne, de særlige forhold i Ringsted Kommune, der ligger til grund for retningslinierne samt de arkitektoniske hensyn, som bør ligge til grund for fremtidigt landbrugsbyggeri.

Det foreslås at det politiske niveau præsenteres for projektet og dets resultater. ved slutningen af projektperioden. Formålet er at vurdere de 3 politiske holdninger til at medtage lokaliseringsbestemmelser om landbrugsbyggeri i Ringsted Kommuneplan 2009.

Kommunen kan herefter beslutte, om man rent faktisk ønsker bestemmelserne indarbejdet i den kommende kommuneplan 2009.

VI. Evaluering, anbefalinger og perspektiver

Der skal udarbejdes en rapport med evaluering af projektet og generelle anbefalinger til andre kommuner.

Rapporten vil tage udgangspunkt i de konkrete erfaringer med projektet, herunder så vidt mulig et forslag til arbejdsmetode i forbindelse med afgrænsningen af potentielle byggemuligheder samt erfaringerne med inddragelse af lokale interessenter og politikere.

4 Organisering og projektdeltagere

Projektleder hos COWI er seniorprojektleder Niels Helberg

Projektet organiseres med

En styregruppe, der sikrer projektets fremdrift og diskuterer de løbende resultater. Det foreslås, at styregruppen mødes 4-5 gange i løbet af projektperioden. Som medlemmer foreslås planchef Hanne Moe, Ringsted Kommune samt landinspektør Karsten Willeberg og seniorprojektleder Niels Helberg fra COWI

En arbejdsgruppe, der varetager projektets praktiske gennemførelse og mødes efter behov. Arbejdsgruppen består af planlægger Sol Strømbo og miljømedarbejder Thea Marott Jensen fra Ringsted Kommune samt seniorprojektleder Niels Helberg, landskabsarkitekt Petra F. Hækkerup og biolog Margit Bloch-Petersen fra COWI.

En følgegruppe af interessenter, jf. ovenfor

Det forudsættes, at den praktiske gennemførelse i overvejende grad ligger hos COWI. Kommunens medarbejdere bidrager i forbindelse med fremskaffelse af materiale, sparring og idéudveksling samt drøftelser af de løbende resultater.

5 Faser

Projektet faseopdeles således:

Maj-august 07	Endelig projektbeskrivelse Litteraturstudier Datakøb (Conterra) Dataindsamling og kortlægning
Aug. 07-maj 08	Løbende dialog med lokale interessenter (3 seminarer) - gennemføres i et samarbejde mellem Ringsted Kommune og COWI
Sept.-okt. 07	Analyser og vurderinger af udvalgte delområder - gennemføres af COWI
Jan.-feb. 08	Evt. supplerende dataindsamling og analyser - gennemføres af COWI

Marts-april 08	Forslag til Ringsted Kommuneplan 09 - gennemføres i et samarbejde mellem Ringsted Kommune og COWI
Maj-juni 08	Opsamling af forløb, evaluering og anbefalinger (inkl. deltagelse i erfa-møder) - gennemføres af COWI

Det forudsættes, at kommunen står for mødefaciliteter, forplejning, kortmateriale og andre praktiske funktioner.

Hvad følgegruppe angår, er det forudsat, at kommunen bistår med mødeindkaldelser, lokaler, m.v.

6 Formidling og erfaringsudveksling

De tre sideløbende udviklingsprojekter udveksler løbende erfaringer på 3 erfa-workshops, der afholdes i september 2007, februar 2008 og juni/juli 2008. Den første workshop foreslås afholdt i Ringsted i september 2007.

Sideløbende forudsættes det, at der sker en lokal formidling til borgere og interessenter i Ringsted Kommune. Denne formidling skal varetages af kommunen selv, og indgår altså ikke i projektbudgettet.